

Protokoll från operativa hälso- och sjukvårdsnämnden, 2025-06-18

§ 217

Status statsbidrag ungdomsmottagningar i Västra Götaland

Diarienummer OSN 2024-00186

Beslut

1. Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden ger hälso- och sjukvårdsproduktionsdirektören i uppdrag att säkerställa finansiering för ungdomsmottagningarna, för att bibehålla nuvarande ambitionsnivå under 2026.

Sammanfattning av ärendet

Under perioden 2016–2023 har det i överenskommelse för psykisk hälsa mellan staten och Sveriges Regioner och Kommuner (SKR) fördelats riktade läns-gemensamma statsbidrag till kommun och region. Det partsgemensamma politiska samrådsorganet (SRO) har årligen ställt sig bakom fördelningen av de läns-gemensamma statsbidragen, om drygt 25 000 000 kronor årligen, som fördelats till ungdomsmottagningarna i Västra Götaland. I Västra Götaland finns 56 ungdomsmottagningar för unga till och med 24 år. Innehåll och ersättningsnivå styrs av ett läns-gemensamt samverkansavtal som SRO ställde sig bakom den 23 maj 2024 och den strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade om den 28 augusti 2024, § 144. I samverkansavtalet framkommer att det är Västra Götalandsregionen samt de 49 kommunerna i Västra Götaland som är avtalsparter, och avtalet gäller under perioden 1 januari 2025–31 december 2027. I Västra Götaland är Regionhälsan utförare av uppdraget.

Uppdrag

Ungdomsmottagningen har till uppgift att på ungas uppdrag förmedla kunskap och ge information samt att ge tidiga insatser, stöd och behandling främst inom områdena sexuell, reproduktiv, psykosocial och psykisk hälsa.

Ungdomsmottagningen ska också uppmärksamma och medvetandegöra riskfyllda levnadsvanor och normbrytande beteenden. Verksamheten fördelas på cirka 50 procent medicinskt uppdrag och cirka 50 procent uppdrag kring psykosocial och psykisk hälsa.

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:

Protokoll från operativa hälso- och sjukvårdsnämnden, 2025-06-18

Ekonomi

Västra Götalandsregionen ansvarar för hela kostnaden för det medicinska uppdraget. Västra Götalandsregionen och kommunerna delar lika på kostnadsansvaret för uppdraget kring psykosocial och psykisk hälsa. Det innebär att Västra Götalandsregionen ska finansiera 75 procent av kostnaden för ungdomsmottagningen och kommunerna 25 procent av kostnaden. Kostnaden ska årligen uppräknas med av regionfullmäktige beslutad uppräkningsfaktor. Kommunens andel av kostnad fördelas baserat på antalet invånare i åldersgruppen 13–24 år. Kostnaden per invånare i åldersgruppen för 2022 är fastställd till 777 kronor. Resursfördelningen till mottagningarna baseras på behov och inte utifrån invånarantal. Syftet med fördelnings- och finansieringsprincipen är att kommunerna ska bära kostnaden för sina invånare i åldersgruppen, samtidigt som invånarna ska vara fria att söka till vilken mottagning de önskar.

Statsbidragen ingår inte, utan har fördelats utöver den ersättning som fastställs i det länsgemensamma samverkansavtalet.

Status statsbidrag

De riktade länsgemensamma statsbidragen till ungdomsmottagningarna har efter 2023 upphört. Under 2024 användes länsgemensamma statsbidrag för barn och unga, och under 2025 används delvis länsgemensamma medel (som inte använts tidigare år) samt Västra Götalandsregionens del av länsgemensamma statsbidrag för att bibehålla ambitionsnivån. Det finns inga indikationer på att det kommer fler riktade länsgemensamma statsbidrag psykisk hälsa för ungdomsmottagningarna.

Bedömning

Koncernkontoret bedömer utifrån att ungdomsmottagningarna i Västra Götaland samfinansieras mellan regionen och kommunerna, samt att ersättningsnivå styrs av ett länsgemensamt samverkansavtal, att frågan om ersättningsnivå när statsbidragen upphört bör beredas tillsammans med kommunerna.

Ungdomsmottagningarna har använt medlen i enlighet med statsbidragets intentioner och har för den ökade ersättningen haft möjlighet att förstärka och utveckla sitt arbete med ungas psykiska hälsa, exempelvis genom utåtriktade

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar:

Protokoll från operativa hälso- och sjukvårdsnämnden, 2025-06-18

insatser, grupp- och stödaktiviteter samt kompetensutveckling av personalen. Medel har också använts till att bygga upp en regional digital ungdomsmottagning, UM Online, som idag är etablerad och efterfrågad. Utifrån att ungdomsmottagningarna erhållit medlen under en lång period är större delen av medlen implementerade i fasta tjänster och mottagningar.

Koncernkontoret bedömer att det finns svårigheter med att medel riktas till en verksamhet över lång tid, och att statsbidragets upphörande får långtgående och märkbara konsekvenser för verksamheten.

Koncernkontoret bedömer att Västra Götalandsregionen bör ta ansvar för att säkerställa finansiering under 2026 av regionens statsbidrag för att bibehålla nuvarande ambitionsnivå, och frågan om ersättningsnivå behöver beredas tillsammans med kommunerna i Västra Götaland.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande daterat 2025-06-03

Skickas till

- Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden
- Samtliga delregionala nämnder
- Regionhälsan
- Samtliga kommunalförbund i Västra Götaland
- Samtliga kommuner i Västra Götaland

Justerare:	Justerare:	Justerare:	Rätt utdraget intygar: